

**Q. SEPTIMII|| FLORENTIS|| TERTVLLIANI||
CARTHAGINIENSIS|| PRESBYTERI, OPERA|| QVÆ
HACTENVS REPERIRI|| POTVERVNT OMNIA:||**

Tertullianus, Quintus Septimius Florens

Antverpiae, 1584

Notarvm Explicatio, Qvibvs Indicantvr Tvm Codices Ms. Et Excvsī, Tvm
Avctores Aliqvot præcipui, qui in restituendo castigandóve Tertulliano vsui
fuerunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73633)

NOTARVM EXPLICATIO, QVIBVS INDICANTVR TVM CODICES MS. ET EXCVSI, TVM AVCTORES ALIQVOT præcipui, qui in restituendo castigandove Tertulliano vsui fuerunt.

EDIT. 1.	T ERTULLIANI Operum cum Scholiis & Argumentis Rhenani 1. Basl. Editio anni 1521.	opera S. August.	Sigismundi Gelenij editio quinta Tertulliani, in qua Gel. castigati sunt ad Mariburienf. Britannicum codicem Libri.	Gel.
EDIT. 2.	Eiusdem Operum cum eiusdem Adnotationibus altera Basl. edit. anni 1525.		Michaelis Glica Constantinopolitana Historia. Glic. Gorl. Monasterij codex MS. quo vsus est 3. sua edit. Gorz. Rhenan.	
EDIT. 3.	Eiusdem 3. edit. anni 1539.		Ioannis Harrisij Angli Observationes varia. Harrif. S. Hieron. Stridon. Opera, qui in multis Tertull. imitatur. Hieron.	
ALC.	Alciati in Pæregio quedam Observationes in Tertullianum.		S. Hilarij Comm. in Matthæum. Hilar. Hirsaugensis cod. MS. quo vsus est Rhenanus in 2. Hirf. edit.	
ALD.	Orthographia Aldi Manutij.		Hrabani Mauri Opera, apud Pamelium pleraque MS. Hrab. Hugonis Floriacensis Historia apud eundem MS. Hug. Flo. S. Irenæi Libri adu. Hæresis, præsertim 1. cuius cap. 1. ad verbum descripsit Tertullianum. Iren.	
AMBR.	S. Ambrosio adscripti Comment. in Epist. Pauli.		S. Iustini Mart. adu. Gentes Apolog. 2. & aduers. Iust. Mar. Tryphonem, quos imitatur Auctor. Iust. Mar.	
ANGL.	Anglicus Codex antiquiss. Ioan. Clementis Angli, è quo VII. castigati sunt Libri.		Lactantij Firmiani Instit. Libri, in quibus Tertullian. Lactant. imitatur.	
ARIST.	Aristidis Liber adu. Gentes.		Latini Latinij Roma ad Pamelium missa. Observatio- Latin. nes doctissima.	
ARNOB.	Arnobij Libri aduersus Gentes, qui Tertullian. imitatur.		Pauli Leopardi Emendationum Libri. Leop. Audeberti Macerci Gallica translatio Libri de Præ- Maccr. script. aduers. hæret.	
ATHENAG.	Athenagora aduersus Gentes, quem imitatur Tertull.		Masburvensis Abbatis Angl. MS. exemplar, quo Masbur. vsus est Sigismundus Gelenius.	
AUGUST.	S. Augustini Hipponens. opera, & præsertim Libri de Civit. Dei.		Minutij Felicis Octavianus, in quo ad verbum penè Ter- Min. Fel. tullianum imitatus est.	
BAU.	Apologeticus MS. Ecclesia Cathedralis S. Bauonis Gandauensis.		Nicephori Calisti Historia Ecclesiastica. Niceph. Onuphrij Panuinij Fasti Consulares, Chronicon, & Onuphr. de Romanis Pontificibus Liber.	
BED.	Beda Chronicon, & de Arte Poetica Liber.		S. Oprati Mileuitani Libri aduersus Parmenianum. Opr. S. Paciani Barcinonensis Opuscula aduersus Nouatianos, in quibus quedam ad verbum transcripsit ex Tertulliani Libro de Penitentia. Pacian.	
BIBL. REG.	Biblia Regia apud Plantinum Antuerpia edita.		Iacobi Pamelij Argumenta & Adnotationes in Pamel. Libros omnes S. Cypriani, & Liturgica Latinorū. Pamel.	
BRILL.	B. Briffonij 1 C. locus vnus atque alter in Tertull.		Parisienfis editio in 8. forma apud Andoënum Par- Paris. uum an. 1566.	
BROD.	Victoris Brodai Coniectanea.		Paterniacensis Monasterij codex MS. quo vsus est etiā Patern. Rhenanus.	
CÆL.	Cælij Calcagnini Varie Lectiones in aliquot Tertull. loca.		Petri Pithæi Cod. MS. Librorum de Pall. Apolog. & Pith. de Anima, & eiusdem Observationes.	
CÆT. GUIL.	Guilhelmi Canteri variae Lectiones.		S. Philastrij Liber de Hæresibus. Philastr.	
CÆT. THE.	Theodori Canteri Lectiones antiquæ.		Plinij senioris Naturalis Historia, ex quo penè ad Plin. sen. verbum multa desumpsit Tertullianus.	
CARR.	Ludouici Carrionis antiquæ Lectiones nondum edita.		Plinij iunioris Epistola ad Traianum, cum eiusdem Plin. iun. responsō.	
CASSIOD.	Cassiodori Senatoris Chronicon, & Libri Variarum.		Angeli Politiani Miscellanea, & Epist. 5. lib. 4. Polit. Iuliani Pomerij aduersus Iudeos Libri, qui Aucto- Pomer. rem imitatur.	
CEDR.	Georgij Cedreni Annales Græcolatina.		S. Prospero Aquitanico adscripti Libri de Prædict. & Prosp. Promissionibus, qui etiā Auctoris quedā descripsit.	
CLE. ALEX.	Clementis Alexandrini Opera.			
CLE. ROM.	Clementis Romani Constit. Apostol.			
COLON.	Coloniens. cod. MS. Apologetice, quem per Melchiorrem Historiæ subinde consuluit Pamelius.			
CRIN.	Petri Criniti Libri.			
CUAC.	Iacobi Cuiacij explicatio locorum aliquot Tertull.			
CYPR.	S. Cypriani Opera à Pamelio edita, qui Tertulliano magistro vsus est.			
DAMAFC.	Ioannis Damasceni Liber de Hæresibus.			
EGNAT.	E. Egnatij prima editio Apologetice apud Aldum.			
ELNON.	Elnonens. S. Amandi codex MS. Apolog.			
EPIPH.	S. Epiphaniij Liber de Hæresibus.			
EUSEB.	Eusebij Chronicon, & historia Ecclesiastica.			
FAST. CŒL.	Fasti Consulares auspiciis Laurinorum Brugis editi.			
FABR.	Pœta Christiani, è quibus desumpti Libri 5. Carmin. aduers. Marcionem. & de Iudicio Domini.			
FROBEN.	Ioannis & aliorum Frobeniorum Tertulliani editio- nes variae, præter 3. supradictas.			
FULG.	Fulgentij Placidi Liber de antiquis vocibus.			
GAGN.	Ioannis Gaenei Parisiana editio, in qua additi fue- runt Libri XI.			
GELAS.	Gelasij Pape Decretum Dist. 24. cap. Sancta Romana Ecclesia			
GENN.	Gennadij Massiliens. Liber de definit. Eccles. inter			

TULLIANUS
aduersus Iudeos
libri

- Q. Hed. *Ioannis Quintini Hedui Aduerat. in Libr. de Praescr. adu. Hereticos.*
- Rauard. *Iacobi Rauardi I. C. Brugensis Opuscula.*
- Rhen. *Beati Rhenani Selestadensis Aduotationes in Libros a se editos, quae sanum sapunt.*
- Rufin. *Rufini Opuscula inter Opera B. Hieronymi.*
- Scalig. *Iosephi Scaligeri in Varronem & Festum Coniectanea.*
- Sept. *Septuaginta Interpretum Bibliorum editio.*
- Sixt. Sen. *Sixti Senensis Bibliotheca sancta.*
- Tatian. *Tatianum Liber aduers. Gentes, qui ex parte Tertullian. imitatur.*
- Theodor. *s. Theodoretum Liber de Haeresibus.*
- Theoph. *s. Theophili Antiocheni Libri aduers. Gentes, ad Autolycum.*
- Ioannis Trithemij Abb. Spanhemensis Scriptorum Titih. Catalogus.*
- Adriani Turnebi Aduersariorum Libri.*
- Vaticani tres codices MS. quorum Lektionen variae descriptae pie memoriae Alanus Copus Anglus, auctoris Illustrissimi Cardinalis Sireti.*
- Petri Victorij Castigationes.*
- S. Vincentij Lirinensis de prophanis haeres. nouitate Liber.*
- Ludouici Vrius Aduotationes in Libros S. Aug. de Viu. Ciuit. Dei.*
- Francisci Zephyri Paraphrasis, & Scholia in Apo- logeticum.*
- Turn. Vatic.
- Victor. Vinc. Lit.
- Viu. Zephyr.

Εἰς τὸν λογιώτατον τοῦ μεγάλου
Κυπριανῶ καὶ σοφωτάτου Τερτυλλιανῶ ἐξηγητῆν
Γάκωρον Παμέλιον.

Κυπριανὸν τ' ἀεισολάλον μέγαν ἱεροφάντην,
Ἡγάθους Διθύης ὄμμα φαεινότεατον,
Σοὶ φιλόχρῆστε διδύς ὀλοαμπέα, ἴφι ὀμίχλης,
Αὐτὰ ἢ ἀμφοχύθη, τῆλε κεδαννυμῆς·
Καὶ νῦν Κυπριανῶ μεμεληυθὸν ἔξοχα πάντων,
Τῶν θεοεραπίδων πάνσοφον Αὔσονιαν,
Σεπλίμιον περτιθεῖ καθαράτατον ὄφρα σὺ δρέψῃς
Πανσόφου ἀκροτάτου εὐεπίης κορυφῆν,
Εὐαγέων πατέρων λογιώτατος ἐξηγητῆς
Παμέλιος, Φλανδρῶν τὸ κλέος ὀρθοσεβῶν.
Ταῦτα μάλ' εὐμυέως δεχθεὶς ἐρμυδέα δῶρα,
Αὐτ' εὐεργεσιῶν εὐχαρῆς ἀλυγίαν
Ἐκλιπαρεῖ τῶ Παμελίῳ πότνησι λιτῆσι
Μακροτάτης ζωῆς παρ θεῶ εὐδρομῆν,
Ὡς κεν αἰ πλεία κεχαρισμῆνα εὐσεβέεσσιν
Ἐν χθονὶ λυσιτελεῶς σὺν θεῶ ἔξανύσας,
Τ' ἔρα συσίλων θεολαμπέσιν ἔραυίδησι
Πασιφαῶς ἄθλον κωδὸν ἔλοι σοφίης.

Γῶανης Συλβίς Ἀΐελαταίς.